

3

שאלות ותשובות סימן א בית הלוי

והיינו כריתות לוקה גם על קירוב בשר גידול והקשה השער המלך דל"כ ציצמות דף ג' דלמדין דקרא דעלי' אחי' לפטור אחות אשה מיצום ופרך טעמא דכתב רחמנא עלי' הא לא"ה ה"ל אחות אשה מהייבמת דלמי עשה ודמי ל"ח חומר דלמדין ל"ח גידול ל"ח שיש בו כרת מי דמי ועדיפא ה"ל להקשות דהא לא הוי צעידתא דהעשה חינו מקיים עד שיצטול ממש וכל"ל שיער מיד בשעת נשיקה דהוי קירוב בשר וזרין השער המלך דהרמב"ם ס"ל כיון דלעולם אי אפשר רק בכה"ג מקרי שפיר צעידתא הרי דכל"ה פ"ל ס"ל להרמב"ם ק"ן הן אחת דקושייתו של שפה"מ י"ל שיש צפישות ואפי' אם נאמר כהתום דכ"ב דהיכא דהלאו עובר בהערה והעשה חינו מקיים רק עד גמר ביאה לא מקרי צעידתא מ"מ לא קשה כלל על הרמב"ם דודאי דהך דהערה לא דמי כלל לאיסורא של קירוב בשר דהרי הך איסורא דקירוב בשר נפקא לן בתורה כהניס מקרא דאל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה לחייב על כל הקרב ועל כל חגלה וכו' אין הקירוב בשר בעלמו האיסור רק בדבר שהביאה שוה הוי ערוה ואיסורא גם הקירוב בשר וכדמשתע לשון הפסוק לא תקרבו לגלות ערוה לגלות ערוה הוי ביאה של ערוה וקאמר דקירוב בשר של ערוה איסור וכן באבות דר' יהון פרק ב' איתא חזקו סייג שעשהה הוהרה לדברי' ת"ל ולא אשה בנדת שוממיתה יכול יחבנה וינסקה וידבר עמה דברים בטלים הלמוד לומר לא הקרב הרי דקרי לאיסורא דלא הקרב דהוי סייג וגדר לביאה האיסור וכו' הרמב"ם כל הבא בו' או שחיב בו' לוקה שנאמר לא תקרבו לגלות ערוה כלומר לא תקרבו לדברים המביאין לידי גילוי ערוה וכו' עיקרו של הך איסורא הלוי רק בהביאה עצמה ומש"ה אם עיקר הביאה הוי היתר משום דפשה דוחה ל"ה ליכא כלל איסורא דקירוב בשר דלע"ג דקירוב בשר לא מקיים העשה מ"מ הא לא אסרה תורה רק קירוב בשר של ערוה וכלן הא חינו של ערוה כיון דאם יצטול יהיה כהיתר ולא דמיא כלל למה שכתבו התוס' דכיון דלא יהיה קדש עובר בהערה ועשה דפו"ר לא הוי רק בגמר לא מקרי צעידתא דהערה הוי איסור מלד עלמו ואינו הלוי כלל בגמר הביאה ומש"ה לע"ג דבגמר מקיים עשה מ"מ צעה הערה עובר ה"ל ולא הוי צעידתא :

[ב] ובה נחחדש לנו בזה דליתא בשו"ע אה"ע סי' קמ"ג סעיף י"ח אחר לה ע"מ שחבטני לפלוגי נחקיים התגלי וכל שצבעה לו בין צומח בין בשואץ ה"ל גט ואם לא נחקיים התגלי מוצא בגיטין דף פ"ד דלוי גט ולגורה לפי מה דמבאר בשו"ע אה"ע סי' קמ"ד סעיף ד' דיש אומרים דעל צריך להיות גט דהא לדידהו לא חל הגט רק צעה הביאה ומקודם הויא אשה חיה גמורה ונמלא איסורא להרמב"ם מדאורייתא להצטל לפלוגי משום הקירוב בשר שקודם הביאה ושוב הוי תגלי שלי אפשר לקיימו בסופו דהתגלי בטל והמשה קיים וכמו בע"מ שהבעלי לאבא אבל לדבריו חינו דהא כיון דהביאה יהי' היתר ממילא גם מקודם ליכא איסורא דאורייתא וכו' מודים דכלל נחקיים לא הוי גט וא"כ ליכא להוכיח מזה כלל דהרמב"ם ס"ל כסברתם של הפסקי תוס' הג"ל אומנם הא קשה לי על הסוגיא דיצמות דהא חפילו אם נאמר דעשה דוחה ל"ח שיש בו כרת מ"מ הילך אפשר ליצם חייבי כריתות משום עשה דוחה ל"ה ודמיא דהוי אחר הביאה נשארת באיסור אחות אשה כיון דהא דמייבס הוי משום דיהוי וכמו דליתא ציצמות דף כ' גבי חייבי לאוין דמ"ה מותר ביצום רק גזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שני וא"כ מיד שצבעה וקיים המלצה נשארת באיסורא וא"כ כשפורש הא הוי איסור כרת על הפרישה ודליתא צעידות דף י"ד ה' משמע עס הטורה וא"ל נעמלתי ופירש מיד חייב והילך ס"ד דיהיה מותר ליצם משום עשה דוחה ל"ה ואי דימתין עד שימות האביר וכדליתא צעידות שס דלכתי למ"ד משמע מת צעירות חייב מאי ליכא למימר ודוחק לומר דכל הך סוגי' דיצמות חלוקה רק למ"ד משמע מת צעירות פטור רק הא י"ל דכללמא צעידות הא חייבי צביאה גמורה ומש"ה חייב

כשפורש כיון דהוי עדיין ביאה עד שיוצא מכלל הטורה חבול לענין יצום דבהערה מקיים מצות יצום ולא יעשה רק הערה גם בלא"ה מוכרח להיות כן כמש"כ התוס' דף כ' ד"ה גזירה וכיון שפירש מיד הרי חייב בהתחלת הפרישה שוב ליכא ביאה כלל ולא שייך לומר שיהיה חייב על הפרישה : אבל להרמב"ם דס"ל דחייבי כריתות גם קירוב בשר אסור מדאורייתא הא קשה דהילך אפשר ליצם דהא גם צעה הפרישה עדיין חייב קירוב בשר ובודאי דוחק גדול לומר דכל הסוגיא חלוקה רק למ"ד דהערה הוי נשיקה ומש"ה מיד כשפורש ליכא קירוב בשר דהא קי"ל הערה זו הנסחת עשרה חלוקה דהרמב"ם ס"ל דכל מה דמסכתא להיות לעולם אחר הביאה עשה דיצום דוחה אחרת כיון דא"ל בלא"ה וכסברתן של הפסקי תוס' דצביה הג"ל :

סימן ב

יחקור עוד בענין מחלוקת הרמב"ם והראש"ד בזה דכלאים בגדלי כהונה :

הנה לכאורה קשה לי על הראש"ד דפרק ראשון דכלים משנה ט' איתא אמר ר' יוסי בחמשה דברים בין העולם והמלכה שיהיה להיכל שאין בע"מ ופרושי ראש ושחיי יין נכנסין לשם בו' והקשה הר"ם אמאי לא חשיב גם מחוסרי בגדים וזרין ממש דלפעמים נכנסין לתוך דתגלי בתוספתא הכל נכנסין לתוך בו' מזהו צהנים בו' וכשהכניס נכנסין קאמר דכל הני חין נכנסין וכמו לעבודה אבל ללבוש הצדיק אי אפשר משום כלאים דלא הותרו חלל לעבודה ועוד דלא ניתנו ליהנות בהן כדלמדין בפרק ב' לו עכ"ל הר"ם . והנה לכאורה הירוח השני של הר"ם הוא מחוסר הכנה דהא אדרבא בפרק ב' לו דף ס"ג מסקינ דמקדש ניתנו ליהנות בהן ומותרין ללבושם חפילו בלא לעבודה והא צריך לומר דכוונת הר"ם דס"ל כמש"כ התוס' ציומא שס ד"ה בגדי כהונה דהא דניתנו ליהנות בהן הוי רק בלבוש לעבודה אבל ללבושם לכתחילה בלא לעבודה אסור אפי' במקדש והוכיחו זה מהא דליתא במס' קידושין דף נ"ד דבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת פ' שיוכלו להזכר ולפושטן היכא אחר העבודה והוכיחו מזה דהא ללבושם לכתחילה בלא לעבודה אסור דכזה הא יכולין להזכר וזו שכתב הר"ם דלא ניתנו ליהנות בהן פירושו ללבושם לכתחילה בלא לעבודה . והא דכתב הר"ם כדלמדין בלא לו חש"ג דמסוגי' דבא לו ליכא שם הוכחה לזה ורק התוס' הוכיחו שם כן מסוגיא דקידושין צריך לומר דכוונת הר"ם הוי דפירשנו בלא לו וא"כ הא י"ל לומר דהרמב"ם לשיטתו שכתב בפרק ח' מהל' כלי המקדש בגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן לפיכך כהן לובשם ציום עבודתו בין צעה ט' דה וצין שלא לעבודה חוץ מן האבנט בו' הרי דס"ל להרמב"ם דלא כהתוס' דיומא רק ס"ל דניתנו ליהנות בהן דחפילו ללבושם לכתחילה בלא לעבודה מותר וכן הוי דעת רש"י במס' קידושין דף ס"ג דלגמרי מותרים בהגלה וא"כ לדידי' אי אפשר לומר כפי ה' השני של הר"ם ומכנה לומר כה' הראשון דמשום איסור כלאים לא חשיב ר' יוסי מחוסרי בגדים ומש"ה פוסק הרמב"ם ס' ק' וא"כ הא תיקשה לכאורה על הראש"ד דפרק ח' מהל' כלי המקדש השני על הרמב"ם צמה שכתב חוץ מן האבנט וכתב דגם האבנט מותר ללבוש הרי דס"ל דגם בלבושם לכתחילה מותר גם באבנט וליכא לא איסור הגלה ולא איסור כלאים ולדידי' תיקשה אמאי לא חשיב ר' יוסי גם מחוסרי בגדים . גם קשה לי טובא דברי הראש"ד דבפירושו על מס' כלים הקשה קוש' הר"ם וכתב רק ה' הראשון דל"ל משום כלאים וזהו כדעת הרמב"ם וצפירוס הראש"ד להל' ציית כתב להדיא דבגדי כהונה חין צהם משום כלאים דלא ניתנה תורה למלאכי השרת והרי הוי סותר את טלמו . וז"ע :

[ג] **אמנם** בלמה גם להרמב"ם קשה קוש' זו . דהנה לתי' הראשון של הר"ם קשה לי טובא דהא לפי זה מוכח דר' יוסי ס"ל דבאבנט של כהן הדיוט היה צו כלאים וגם מוכח דאיסור כלאים אסור בלא לעבודה בהרמב"ם . לכאורה הני